

... men H&M vil ikke ta oss med på mønsterfabrikkene

STINE BARSTAD
Dhaka, Bangladesh/Oslo

H&M skryter av god utvikling i lønnsforhold på sine modellfabrikker. Men Aftenposten får ikke komme på fabrikkbesøk.

– Det var aldri tvil i våre hjerter om at vi ville ønske dere velkommen til vår fabrikk. Bare ta bilder. Her har vi ingen ting å skjennes over, sier daglig leder Emran Ahmed ved fabrikk Shore to Shore utenfor Dhaka i Bangladesh.

Den gigantiske fabrikk produsere undertøy for europeiske klesgiganter som H&M, Marks and Spencer og Varner-eide Cubus. På H&Ms leverandørliste står fabrikk merket med kategorien sølv, som består av «leverandører vi har et langsiktig og tett forhold til».

Viser til avslag fra fabrikkledere
Aftenposten har de siste månedene forsøkt å få besøke en av H&Ms 300 fabrikker i Bangladesh og Kambodsja.

– Beklager, det går ikke, var sva-

ret avisen fikk. Ifølge PR-ansvarlig for H&M i Norge, Vibeke Holann, ønsket ikke fabrikklederne besøk av journalister.

– Leverandørene vi har snakket med har henvist til oppmerksomheten rundt første sesong av TV-serien Sweatshop, som de mener har gitt et unyansert bilde av industrien. De er redd et besøk fra medier knyttet til serien skal kunne gå ut over forretningen, og dermed også arbeiderne som jobber der, skriver Holann i svaret til Aftenposten.

Aftenposten publiserte for to år siden en sesong av TV-serien, hvor tre motebloggere reiste til Kambodsja for å få et innblikk i livet som tekstilarbeider. I forrige uke la Aftenposten ut sesong 2, hvor to

» Apenhet er en viktig driver i vårt bærekraftsarbeid

Vibeke Holann, PR-ansvarlig for H&M i Norge

av bloggerne reiser tilbake for å se etter eventuelle bedringer. Sesong 2 er laget i samarbeid med Aftenbladet i Sverige. Aftenbladet fikk samme svar fra H&M da de ba om fabrikkbesøk.

Aftenposten spurte deretter Varner om å få besøke en av fabrikkene som leverer både til det norske kleskonsernet og til H&M. Varner støtte også på flere fabrikkledere som var skeptiske til at avisen kunne bli med, men klarte likevel å skaffe innpass på to fabrikker på bare én ukes varsel. Begge fabrikkene produserer klær for både H&M og Varner.

Holann svarer ikke konkret på Aftenpostens spørsmål om hvorfor Varner fikk ordnet fabrikkbesøk på kort varsel, mens H&M sa det ikke gikk. I stedet skriver hun: «Åpenhet er en viktig driver i vårt bærekraftsarbeid. Vi var blant de første som offentliggjorde våre leverandørliste og har nå utvidet listen til også å gjelde underleverandører. Målet er sporbarhet og åpenhet gjennom hele verdikjeden.»

«Åpenhet er ikke bare viktig i

rapportering og kontakt med forbrukere og presse. Det er viktig i samarbeid med fagforeninger lokalt, andre varemerker og organisasjoner. Vi deler åpent om våre erfaringer i norske Initiativ for etisk handel og jobber for åpenhet og bedre rapporteringsstandarder gjennom Sustainable Apparel Coalition.»

– Ikke utstillingsvindu

H&M fikk nylig toppscore i en undersøkelse om klesmerkens åpenhet og smykker seg med en rekke topp-plasseringer i internasjonale kåringer som går på rettferdighet og bærekraft. Også Oljefondet trekker H&M frem som et forbilde når det gjelder rapportering om bærekraft og barnearbeid.

Men Aftenpostens arbeid de siste månedene har vist at det nærmest er umulig å kontrollere om H&Ms arbeid for å bedre lønns- og arbeidsforhold har noen effekt.

I sin ferskeste bærekraftsrapport viser H&M til gode resultater med å bruke «Fair Wage»-metoden for å bedre lønnsnivået på sine tre

rollemodellfabrikker i Kambodsja og Bangladesh. Men H&M vil ikke opplyse hvilke fabrikker det gjelder, og langt mindre la Aftenposten besøke dem.

– Vi har opplevd en enorm interesse, både fra organisasjoner, presse og ikke minst fra andre mote-selskaper, men fabrikkene er først og fremst en læringsarena og arbeidsplass og ikke et utstillingsvindu, skriver Holann i en e-post.

Vil ikke dele tall

H&M skriver at organisasjonen Fair Labour Association har gjort lønnsvalueringer av fabrikkene der metoden brukes. Men H&M vil ikke dele resultatene, da dette er «interne rapporter».

H&M hadde i vår et bakgrunns-møte med Aftenposten der de fortalte om hvordan kjeden jobber med spørsmål om arbeids- og lønnsforhold. Men ingen fra H&M har ønsket å stille til intervju i forbindelse med artikkelserien om forholdene i tekstilindustrien. Spørsmål blir besvart på e-post.

stine.barstad@aftenposten.no
june.westerveld@aftenposten.no